

Program wychowania
Szkoły Podstawowej 5
w Chełmży

Spis treści

I.	Podstawa prawna programu wychowawczego szkoły.....	3
II.	Wizja absolwenta Szkoły Podstawowej Nr 5 w Chełmży.....	4
III.	Naczelne cele wychowawcze szkoły.....	5
IV.	Powinności wychowawcze będące wymiarem pracy edukacyjnej każdego nauczyciela, określone w ramach zadań ogólnych szkoły.....	6
V.	Harmonogram realizacji treści wychowawczych.....	13
VI.	Powinności wychowawcy klasy.....	27
VII.	Zasady współpracy wychowawczej szkoły z rodzicami.....	28
VIII.	Zasady współpracy wychowawczej z samorządem terytorialnym.....	30
IX.	Cele wychowawcze szkolnego samorządu uczniowskiego.....	30
X.	Zwyczaje i obyczaje szkolne.....	31
XI.	Harmonogram działań doraźnych i okolicznościowych.....	32
XII.	Program przeciwdziałania agresji i przestępczości.....	33

I. Podstawa prawna pracy wychowawczej Szkoły Podstawowej Nr 5 w Chełmży.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej 1997

Art.48, ust.1.

"Rodzice mają prawo do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniem. Wychowanie to powinno uwzględniać stopień dojrzałości dziecka, a także wolność jego sumienia i wyznania oraz jego przekonania."

Art.53, ust.3.

"Rodzice mają prawo do zapewnienia dzieciom wychowania i nauczania moralnego i religijnego zgodnie ze swoimi przekonaniem".

Konkordat

Art.12

"Uznając prawo rodziców do religijnego wychowania dzieci oraz zasadę tolerancji, państwo gwarantuje, że szkoły publiczne i ponadpodstawowe oraz przedszkola prowadzone przez organy administracji państwowej i samorządowej, organizują zgodnie z wolą zainteresowanych, naukę religii w ramach planu zajęć szkolnych i przedszkolnych".

Preambuła Ustawy o systemie oświaty 7.09.1991 r.

Oświata w Rzeczypospolitej Polskiej stanowi wspólne dobro całego społeczeństwa, kieruje się zasadami zawartymi w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a także wskazaniem zawartymi w Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, Międzynarodowym Pakcie Praw Obywatelskich i Politycznych oraz Konwencji o Prawach Dziecka. Nauczanie i wychowanie - respektując chrześcijański system wartości - za podstawę przyjmuje uniwersalne zasady etyki. Kształcenie i wychowanie służy rozwijaniu u młodzieży poczucia odpowiedzialności, miłości ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata. Szkoła winna zapewnić każdemu uczniowi warunki niezbędne do jego rozwoju, przygotować go do wypełniania obowiązków rodzinnych i obywatelskich w oparciu o zasady solidarności, demokracji tolerancji, sprawiedliwości i wolności.

"Nauczyciel w swoich działaniach dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych ma obowiązek kierowania się dobrem uczniów, troską o ich zdrowie, postawę moralną i obywatelską z poszanowaniem godności osobistej ucznia".

Ustawa o systemie oświaty

Art.12

"Publiczne przedszkola, szkoły podstawowe i gimnazja organizują naukę religii na życzenie rodziców, publiczne szkoły ponadgimnazjalne na życzenie bądź rodziców, bądź samych uczniów; po osiągnięciu pełnoletności o pobieraniu nauki religii decydują uczniowie".

Art.72, ust.1.

"Rzeczpospolita zapewnia ochronę praw dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją".

Jan Paweł II homilia do młodzieży

Poznań 3 czerwca 1997 r.

W wychowaniu chodzi głównie o to, ażeby człowiek stawał się coraz bardziej człowiekiem - o to, ażeby bardziej "był", a nie tylko więcej "miał" - ażeby poprzez wszystko, co "ma", co "posiada", umiał bardziej i pełniej być człowiekiem - to znaczy, ażeby również umiał bardziej "być" nie tylko "z drugim", ale także i "dla drugich".

II. Wizja absolwenta Szkoły Podstawowej Nr 5 w Chełmży.

Pragniemy, aby absolwenci naszej szkoły:

1. pracowali nad własnym rozwojem, budując swój system wartości, rozwijali swoje pasje i zainteresowania;
2. mieli szacunek dla rodziny i świadomość, że jest ona najważniejsza dla prawidłowego rozwoju i szczęścia nie tylko pojedynczych ludzi ale i dla całego społeczeństwa;
3. umieli rzetelnie pracować, mieli szacunek dla pracy innych ludzi, byli zaradni i odpowiedzialni;
4. byli aktywni i twórczy - potrafili zaprezentować i obronić własne zdanie szanując innych, którzy mają odmienne poglądy;
5. odpowiedzialnie funkcjonowali w demokratycznym społeczeństwie i właściwie rozumieli ideały demokracji, tolerancji, wolności;
6. potrafili i chcieli podejmować wybory sprzyjające zachowaniu szeroko pojętego zdrowia;
7. znali i szanowali historię, kulturę i tradycję regionu i kraju;
8. potrafili samodzielnie i krytycznie myśleć oraz korzystać z różnych źródeł informacji, umieli oprzeć się presji rówieśników, mody i negatywnym wzorcom upowszechnianym przez mass media;

9. byli wrażliwi na otaczającą ich przyrodę i piękno natury oraz postrzegali świat jako sacrum, gdzie wszystko jest powiązane, a człowiek jest odpowiedzialny za zachowanie tej harmonii;
10. mieli szerokie zainteresowania i pasje poznawcze.

III. Naczelne cele wychowawcze szkoły.

1. Emocjonalność

Uczeń:

- jest kreatywny i przedsiębiorczy,
- jest asertywny,
- umie dbać o zdrowie swoje i innych,
- umie radzić sobie ze stresem,
- jest odpowiedzialny, zdyscyplinowany i obowiązkowy,
- potrafi znaleźć się w nowej sytuacji,
- ma poczucie własnej wartości,

2. Etyczność

Uczeń:

- kieruje się w życiu wartościami uniwersalnymi jak: dobro, prawda, miłość, piękno,
- umie odróżnić dobro od zła,
- jest wrażliwy na potrzeby innych,

3. Obywatelskość

Uczeń:

- zna swoje prawa i obowiązki (uczniowskie, obywatelskie),
- umie współdziałać w grupie,
- jest tolerancyjny,
- jest kulturalny,
- ceni wartość rodziny i zna swoje korzenie,
- umie funkcjonować w demokratycznym społeczeństwie, jest samorządny,
- jest dumny z przynależności narodowej (posiada podstawową wiedzę dotyczącą historii kraju, szacunek dla symboli narodowych),
- aktywnie uczestniczy w życiu szkoły,

4. Estetyczność

Uczeń:

- jest przygotowany do odbioru dóbr kultury,
- jest wrażliwy na piękno,
- odczuwa potrzebę uczestnictwa w życiu kulturalnym,
- cechuje go wysoka kultura osobista,
- dba o czystość i piękno języka,
- dba o otaczający go świat,

5. Dążenie do samorozwoju

Uczeń:

- jest przygotowany do samodzielnego korzystania ze źródeł informacji i selekcjonowania wiadomości,
- posiada praktyczne umiejętności potrzebne w codziennym życiu,
- potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną w sytuacjach życiowych,
- posiada niezbędny zasób wiedzy i umiejętności potrzebnych w dalszym kształceniu,
- umie korzystać z nowoczesnych nośników informacji,
- jest komunikatywny,
- potrafi obiektywnie ocenić efekty własnego działania,
- rozumie, że wiedza i umiejętności mogą mu dać szansę lepszego życia,

IV. Powinności wychowawcze będące wymiarem pracy edukacyjnej każdego nauczyciela, określone w ramach zadań ogólnych szkoły.

Nauczyciele winni dążyć do **wszechstronnego rozwoju ucznia** jako nadrzędnego celu pracy edukacyjnej. Edukacja szkolna polega na harmonijnej realizacji przez nauczycieli zadań w zakresie **nauczania, kształcenia umiejętności i wychowania**. Zadania te stanowią wzajemnie uzupełniające się i równoważne wymiary pracy każdego nauczyciela.

Szkoła w zakresie **nauczania**, co stanowi jej zadanie specyficzne, zapewnia uczniom w szczególności:

1. Naukę poprawnego i swobodnego wypowiedzania się, pisania i czytania ze zrozumieniem.
2. Poznawanie wymaganych pojęć i zdobywanie rzetelnej wiedzy na poziomie umożliwiającym co najmniej kontynuację nauki na następnym etapie kształcenia.
3. Dochodzenie do rozumienia, a nie tylko do pamięciowego opanowania przekazywanych treści.
4. Rozwijanie zdolności dostrzegania różnego rodzaju związków i zależności (przyczynowo-skutkowych, funkcjonalnych, czasowych i przestrzennych itp.).
5. Rozwijanie zdolności myślenia analitycznego i syntetycznego.
6. Traktowanie wiadomości przedmiotowych, stanowiących wartość poznawczą samą w sobie, w sposób integralny, prowadzący do lepszego rozumienia świata, ludzi i siebie.

7. Poznawanie zasad rozwoju osobowego i życia społecznego.
8. Poznawanie dziedzictwa kultury narodowej postrzeganej w perspektywie kultury europejskiej.

W szkole uczniowie winni kształcić swoje **umiejętności** wykorzystywania zdobywanej wiedzy, aby w ten sposób lepiej przygotować się do pracy w warunkach współczesnego świata. Nauczyciele stwarzają uczniom warunki do nabywania następujących umiejętności:

1. Planowania, organizowania i oceniania własnego uczenia się, przyjmowania coraz większej odpowiedzialności za własną naukę.
2. Skutecznego porozumiewania się w różnych sytuacjach, prezentacji własnego punktu widzenia i brania pod uwagę poglądów innych ludzi, poprawnego posługiwania się językiem ojczystym, przygotowania do publicznych wystąpień.
3. Efektywnego współdziałania w zespole i pracy w grupie, budowania więzi międzyludzkich, podejmowania indywidualnych i grupowych decyzji, skutecznego działania na gruncie zachowania obowiązujących norm.
4. Rozwiązywania problemów w twórczy sposób.
5. Poszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł oraz efektywnego posługiwania się technologią informacyjną.
6. Odnoszenia do praktyki zdobytej wiedzy oraz tworzenia potrzebnych doświadczeń i nawyków.
7. Rozwoju sprawności umysłowych oraz osobistych zainteresowań.
8. Przyswajania sobie metod i technik negocjacyjnego rozwiązywania konfliktów i problemów społecznych.

Nauczyciele w swojej pracy **wychowawczej**, wspierając w tym zakresie obowiązki rodziców, winni zmierzać do tego, aby uczniowie w szczególności:

1. Znajdowali w szkole środowisko wszechstronnego rozwoju osobowego (w wymiarze intelektualnym, psychicznym, społecznym, zdrowotnym, estetycznym, moralnym, duchowym).
2. Rozwijali w sobie dociekliwość poznawczą, ukierunkowaną na poszukiwanie prawdy, dobra i piękna w świecie.
3. Mieli świadomość życiowej użyteczności zarówno poszczególnych przedmiotów szkolnych, jak i całej edukacji na danym etapie.
4. Stawali się coraz bardziej samodzielni w dążeniu do dobra w jego wymiarze indywidualnym i społecznym, godząc umiejętnie dążenie do dobra własnego z dobrem innych, odpowiedzialność za siebie i odpowiedzialność za innych, wolność własną z wolnością innych.
5. Poszukiwali, odkrywali i dążyli poprzez rzetelną pracę do osiągnięcia wielkich celów życiowych i wartości ważnych dla odnalezienia własnego miejsca w świecie.

6. Uczyli się szacunku dla dobra wspólnego jako podstawy życia społecznego oraz przygotowawali się do życia w rodzinie , w społeczności lokalnej i w państwie w duchu przekazy dziedzictwa kulturowego i kształtowania postaw patriotycznych.
7. Przygotowywali się do rozpoznawania wartości moralnych, dokonywania wyborów i hierarchizacji oraz mieli możliwość doskonalenia się .
8. Kształtowali w sobie postawę dialogu, umiejętność słuchania innych i rozumienia ich poglądów; umieli współdziałać i współtworzyć w szkole wspólnotę uczniów i nauczycieli.

I ETAP EDUKACYJNY

klasy I-III

Kształcenie zintegrowane

1. Uświadamianie uczniom, że wspólnoty takie jak: rodzina, środowisko lokalne i ojczyzna stanowią wielką wartość w życiu każdego człowieka i że każdy ma wobec tych wspólnot obowiązki.
2. Uczenie zwyczajów, obyczajów i właściwych zachowań w środowisku rodzinnym, wobec kolegów szkolnych i nauczycieli.
3. Uczenie właściwych zachowań w stosunku do zwierząt i otaczającej przyrody.
4. Rozpoznanie poziomu sprawności warunkującego opanowanie przez uczniów podstawowych umiejętności: czytania, pisania i rachowania; odpowiednio do tego prowadzenie ćwiczeń usprawniających.
5. Kształtowanie właściwych nawyków higienicznych.
6. Zapoznanie dzieci z polską i światową klasyczną literaturą dziecięcą

II ETAP EDUKACYJNY

klasy IV-VI

JĘZYK POLSKI

1. Wychowanie językowe i rozbudzanie wrażliwość estetycznej.
2. Motywowanie do poznawania literatury oraz różnorodnych tekstów kultury (w tym regionalnej) wzbogacających wiedzę ucznia o człowieku, życiu i świecie z perspektywy współczesności i z odniesieniem do przeszłości.
3. Doskonalenie kompetencji komunikacyjnej, tzn. umiejętności mówienia, słuchania, czytania,

pisania, odbioru różnorodnych tekstów kultury.

4. Tworzenie sytuacji, w których uczenie się języka następuje przez świadome i refleksyjne jego używanie (bez nawarstwiania teoretycznej, abstrakcyjnej wiedzy o systemie językowym).
5. Pobudzanie postaw kreatywnych ucznia w procesie zdobywania umiejętności i gromadzenia wiedzy.
6. Integrowanie różnych doświadczeń kulturowych.

JĘZYK OBCY

1. Rozwijanie w uczniach poczucia własnej wartości oraz wiary we własne możliwości językowe, m.in. przez pozytywną informację zwrotną dotyczącą ich indywidualnych umiejętności językowych.
2. Stopniowe przygotowywanie ucznia do samodzielności w procesie uczenia się języka obcego.
3. Rozwijanie w uczniach postawy ciekawości, otwartości i tolerancji wobec innych kultur.

MATEMATYKA

1. Kształtowanie umiejętności myślenia i formułowania wypowiedzi.
2. Rozwijanie umiejętności uczniów w zakresie rozumienia prostych tekstów sformułowanych w języku matematyki.
3. Rozwijanie umiejętności opisywania w języku matematyki prostych sytuacji.
4. Ułatwianie dostrzegania problemów i badania ich w konkretnych przypadkach przez prowadzenie prostych rozumowań matematycznych.

HISTORIA I SPOŁECZEŃSTWO

1. Dostarczanie wiedzy na temat najważniejszych wydarzeń i najwybitniejszych postaci z dziejów Polski, (w tym regionu) oraz Europy i świata
2. Zapoznanie z symbolami narodowymi, religijnymi i państwowymi; wyjaśnienie ich znaczenia oraz kształtowanie szacunku wobec nich. Rozwijanie postawy patriotycznej.
3. Kształtowanie wyobraźni historycznej
4. Zapoznanie z elementarnymi pojęciami historycznymi.
5. Rozbudzanie zainteresowań przeszłością własną, swojej rodziny i narodu oraz korzeniami i rozwojem rodzimej kultury.

PRZYRODA

1. Dostarczanie wiedzy na temat człowieka, udzielanie uczniowi pomocy w zrozumieniu samego siebie.
2. Przekazywanie wiedzy na temat budowy i złożoności świata ożywionego i nieożywionego oraz warunków życia.
3. Umożliwianie prowadzenia obserwacji środowiska w najbliższej okolicy oraz poznawanych regionach.
4. Przeprowadzanie ćwiczeń kształtujących umiejętność orientowania się w terenie i na mapie.
5. Umożliwianie prowadzenia obserwacji zjawisk przyrodniczych, wykonywania prostych eksperymentów i interpretowania ich wyników.
6. Pobudzanie wrażliwości uczniów na piękno świata i wartość życia.
7. Kształtowanie postawy szacunku do zwierząt i przyrody oraz odpowiedzialności za ich stan.

SZTUKA (PLASTYKA, MUZYKA)

1. Stwarzanie sytuacji dających możliwość przeżyć wewnętrznych, bezinteresownego działania, procesu twórczego - wysiłku i radości towarzyszących twórczej aktywności.
2. Umożliwienie kontaktu z wielkimi dziełami sztuki już od samego początku edukacji.
3. Kształtowanie postaw

TECHNIKA

1. Doprowadzenie ucznia do poznania i oceniania swoich cech, możliwości i predyspozycji technicznych.
2. Organizowanie wielostronnej aktywności technicznej ucznia.

INFORMATYKA

1. Przygotowanie uczniów do posługiwania się komputerem i technologią informacyjną.
2. Uwrażliwienie uczniów na zagrożenia wychowawcze związane z niewłaściwym korzystaniem z komputerów i ich oprogramowania (np. z gier)

WYCHOWANIE FIZYCZNE

1. Stymulowanie i umożliwianie uczniom podejmowania aktywności ruchowej i wyrażania własnych przeżyć w zabawach, grach, tańcach.

2. Tworzenie warunków do doskonalenia sprawności i kondycji fizycznej.
3. Zapoznavanie uczniów z podstawowymi formami rekreacji, turystyki oraz z podstawowymi zasadami uprawiania wybranych przez uczniów dyscyplin sportowych.
4. Dokonywanie oceny postawy ciała i poziomu sprawności ucznia wraz z monitorowaniem rozwoju psychomotorycznego.

EDUKACJA CZYTELNICZA I MEDIALNA

1. Rozwijanie i utrwalanie zainteresowań, potrzeb i nawyków czytelniczych z uwzględnieniem indywidualnych uzdolnień uczniów.
2. Kształcenie umiejętności samodzielnego korzystania ze zbiorów bibliotecznych.
3. Kształcenie i utrwalanie nawyków kulturalnego obcowania z książką i innymi nośnikami informacji.
4. Przygotowanie do odróżniania fikcji od rzeczywistości w przekazach medialnych
5. Wprowadzanie w świat mediów oraz podstawowe sposoby i procesy komunikowania się ludzi. Przygotowanie do rozpoznawania różnych komunikatów medialnych i rozumienia języka mediów.
6. Wprowadzenie do samodzielnego posługiwania się narzędziami medialnymi.

EDUKACJA EKOLOGICZNA

1. Ukazanie zależności stanu środowiska od działalności człowieka.
2. Ukazywanie mechanizmów i skutków niepożądanych zmian.

EDUKACJA PROZDROWOTNA

1. Stwarzanie warunków do kształtowania zachowań sprzyjających zdrowiu i bezpieczeństwu.
2. Rozbudzanie zainteresowania dziecka własnym zdrowiem i rozwojem, ułatwianie nabywania podstawowych umiejętności dbania o swoje zdrowie.
3. Poznawanie zagrożeń cywilizacyjnych oraz nabycie umiejętności właściwego zachowania się w przypadku kontaktu z przedmiotami niebezpiecznymi, toksycznymi, łatwopalnymi, wybuchowymi, niewybuchami i niewypałami.

WYCHOWANIE DO ŻYCIA W SPOŁECZEŃSTWIE

Ścieżka ta składa się z trzech odrębnych modułów:

1. Wychowanie do życia w rodzinie
2. Edukacja regionalna - dziedzictwo kulturowe w regionie
3. Wychowanie patriotyczne i obywatelskie

1. WYCHOWANIE DO ŻYCIA W RODZINIE

- ❖ Integrowanie wychowawczych działań szkoły i rodziny.
  - ❖ Wzmacnianie prawidłowych relacji dziecka z rodziną.
- ❖ Współpraca z rodzicami w przygotowaniu uczniów do okresu dojrzewania i pozytywnego przyjęcia jego przejawów fizycznych i psychicznych.
- ❖ Pomoc w kształtowaniu pozytywnego stosunku do płciowości.
- ❖ Wspieranie prawidłowego rozwoju emocjonalnego i społecznego, w tym koleżeństwa i przyjaźni.

2. EDUKACJA REGIONALNA - DZIEDZICTWO KULTUROWE W REGIONIE

- ❖ Umożliwianie poznania regionu i jego kultury.
- ❖ Wprowadzanie w życie kulturalne wspólnoty lokalnej.
- ❖ Kształtowanie tożsamości narodowej w aspekcie tożsamości regionalnej.

3. WYCHOWANIE PATRIOTYCZNE I OBYWATELSKIE

- ❖ Organizowanie różnorodnych wydarzeń (spotkań, uroczystości, inscenizacji, wycieczek) wyzwalających przeżycia związane z obchodzeniem świąt państwowych oraz ważnych dla kraju rocznic.
- ❖ Zapoznanie uczniów z symbolami, zasadami i instytucjami, które posiadają istotne znaczenie dla funkcjonowania narodu i państwa polskiego.
- ❖ Przygotowywanie uczniów do świadomego, aktywnego i odpowiedzialnego uczestnictwa w życiu publicznym

V. Harmonogram realizacji treści wychowawczych.

Plan działań wychowawczych dla klasy I

Cel wychowania: dziecko znajduje swoje miejsce w grupie i działa w niej.

Cele operacyjne	Zadania	Sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne
1. Poznajemy się przez zabawę	<ul style="list-style-type: none"> • uświadomienie sobie przez dzieci co to znaczy, że są członkami społeczności szkolnej, • kształtowanie umiejętności komunikowania się z rówieśnikami, • dostrzeganie i akceptowanie podobieństw między sobą.	<ul style="list-style-type: none"> • gry i zabawy integracyjne: "Jak masz na imię?", "Pozwólcie, że wam przedstawię ...", "To właśnie ja", • uroczystości klasowe: imieniny, urodziny, zabawy (andrzejki, choinka).	Wychowawca, pedagog szkolny, rodzice.
2. Prezentujemy siebie.	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzeganie różnic w swoim wyglądzie i akceptowanie ich, • dostrzeganie własnej indywidualności i niepowtarzalności, • zwrócenie uwagi na różnice między ludźmi, • kształtowanie umiejętności rozpoznawania swoich charakterystycznych cech.	<ul style="list-style-type: none"> • ekspresja plastyczna: "Książeczka o mnie", "Każdy z nas wygląda inaczej", "Moja twarz jest niepowtarzalna".	wychowawca, uczniowie.

3. Rozumiemy swoje uczucia.	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznawanie i nazywanie uczuć, uświadomienie uczniom, że ludzie w różnych sytuacjach przeżywają różne uczucia, uświadomienie sobie, że uczucia, które przeżywamy wyrażają się za pomocą mimiki, dostrzeganie i rozumienie uczuć innych ludzi. 	<ul style="list-style-type: none"> odgrywanie ról, ekspresja plastyczna "Twarze do kolorowania" technika niedokończonych zdań. 	wychowawca, uczniowie, pedagog,
4. Tworzymy klasę.	<ul style="list-style-type: none"> tworzymy normy, reguły, zasady obowiązujące w klasie, uświadomienie dzieciom, że klasa jest nie tylko miejscem nauki, ale też miejscem spotkań z innymi ludźmi. 	<ul style="list-style-type: none"> jesteśmy klasą: pasowanie na ucznia, wycieczki krajoznawczo-turystyczne, imprezy kulturalne (wystawy, spektakle, przedstawienia). 	wychowawca, rodzice, uczniowie, Rada Rodziców,
5. Dbamy o zdrowie.	<ul style="list-style-type: none"> uświadomienie uczniom, co mogą zrobić aby być zdrowym, dostrzeganie różnic pomiędzy dobrym, a złym samopoczuciem, codzienna higiena podstawą dobrego zdrowia, uczestnictwo w stomatologicznych akcjach profilaktycznych, stosujemy zasady bezpieczeństwa w szkole i poza szkołą. 	<ul style="list-style-type: none"> dbamy o swoje zdrowie: pielęgnacja ciała, odżywianie, zdrowy styl życia, spotkanie z pielęgniarką, wystawa "zdrowej żywności", "Dzień sportu", akcja pod hasłem "Wyprawa Zuzi po śnieżnobiały uśmiech", zachowujemy bezpieczeństwo w szkole i w drodze do szkoły: spotkanie z policjantem, wycieczki na skrzyżowanie ulic, plakaty o bezpieczeństwie w szkole i na drodze. 	wychowawca, pielęgniarka, policjant, rodzice, uczniowie.

Efekty działań wychowawczych.

Dziecko:

- zauważa i akceptuje podobieństwa i różnice między sobą i innymi ludźmi;
- uświadamia sobie, że jest wyjątkowe i niepowtarzalne;
- odczuwa dumę ze swej tożsamości;

- uświadamia sobie i akceptuje uczucia własne i innych osób;
- ma poczucie przynależności do klasy;
- współtworzy i respektuje normy grupowe;
- zna zasady bezpieczeństwa w szkole i poza nią;
- wie, na czym polega zdrowy styl życia i stara się go przestrzegać.

Plan działań wychowawczych dla klasy II

Cel wychowania: dziecko umie zachować się w sytuacjach trudnych.

Cele operacyjne	Zadania	Sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne
1. Rozwiązujemy trudne sytuacje w naszej klasie.	<ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, • uświadomienie uczniom jakie sytuacje źle wpływają na ich samopoczucie. 	<ul style="list-style-type: none"> • scenki dramatyczne: kłótnie, bójki, dokuczanie, skarżenie itp., • rozmowa na temat przedstawionych scenek i rzeczywistych sytuacji, • ekspresja słowna i muzyczna: mój "dobry dzień", mój "zły dzień". 	wychowawca, pedagog, uczniowie.
2. Pomagamy sobie wzajemnie.	<ul style="list-style-type: none"> • wpajanie zasad funkcjonowania w grupie. 	<ul style="list-style-type: none"> • założenie "klasowego klubu pomocy", • sporządzanie listy osób, które mogą pomóc innym, • opieka nad uczniami mającymi trudności w nauce, w adaptacji w klasie. 	wychowawca, pedagog, rodzice, uczniowie.
3. Rozwiązujemy problemy.	<ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie umiejętności podejmowania trafnych decyzji, • kształtowanie postaw asertywnych - uczymy się odmawiać, • kształtowanie umiejętności rozwiązywania problemów. 	<ul style="list-style-type: none"> • zabawa; "Skrzynia ze skarbami", • scenki dramatyczne, • rozmowy, • plakaty, • "burza mózgów". 	wychowawca, uczniowie, pedagog, rodzice.

4. Dbamy o zdrowie.	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnianie produktów jadalnych, niejadalnych, szkodliwych dla zdrowia, • poznawanie substancji trujących i sposobów postępowania z nimi, • poznanie zasad obchodzenia się z lekarami, • uświadomienie uczniom konieczności dbania o zdrowie i higienę jamy ustnej. 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka, • pokaz produktów, klasyfikowanie ich, • zaprojektowanie etykiety na domowe środki chemiczne, • spotkanie z lekarzem - zasady bezpiecznego używania leków, • wycieczka do apteki, • spotkanie z pielęgniarką i pedagogiem szkolnym, • realizacja programu "radosny uśmiech, radosna przyszłość", • konkurs plastyczny, • film. 	wychowawca, uczniowie, rodzice, lekarz.
---------------------	---	---	---

Efekty działań wychowawczych.

Dziecko:

- potrafi radzić sobie w trudnych sytuacjach;
- wie, do kogo może się zwrócić o pomoc;
- zna formy odmawiania innym osobom;
- rozróżnia dobro i zło w sytuacjach codziennych i odpowiednio reaguje;
- właściwie używa różnych substancji (w tym leków);
- wie, co może być dla niego niebezpieczne;
- dba o własne zdrowie i higienę jamy ustnej;
- zna i przestrzega zasady współdziałania w grupie.

Plan działań wychowawczych dla klasy III

Cel wychowania:

Cele operacyjne	Zadania	Sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne
-----------------	---------	--------------------	----------------------

1. Tworzymy klasę.	<ul style="list-style-type: none"> • wdrażanie do czynnego uczestnictwa w życiu klasy, • uświadomienie, że klasę tworzą różne osoby, które wnoszą do niej własne wartości, • rozwijanie umiejętności akceptacji siebie, 	<ul style="list-style-type: none"> • gry i zabawy integracyjne, • układanie klasowego puzzle, • zabawa "Budowanie maszyny", • wyjazd na "zieloną szkołę". 	wychowawca, uczniowie, rodzice.
2. Przedstawiamy swoje rodziny.	<ul style="list-style-type: none"> • uświadomienie wartości rodziny, • wyrabianie szacunku dla jej członków, • wyrabianie odpowiedzialności za powierzone obowiązki, • uświadomieni uczniom znaczenia zrozumienia i uwzględnienia potrzeb członków rodziny oraz ich akceptacja, • podtrzymywanie tradycji rodzinnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • rodzina, z której pochodzę - książeczka o rodzinie, • drzewo genealogiczne, • plakat o rodzinie, • każdy w rodzinie ma swoje obowiązki - zabawa "Zgadnij co lubię robić", • w rodzinie wzajemnie sobie pomagamy - rysunek "Pomocna dłoń", • organizujemy Dzień Babci, Dzień Matki, Dzień Dziecka. 	wychowawca, uczniowie, rodzice,
3. Tworzymy tradycje naszej szkoły.	<ul style="list-style-type: none"> • wdrażanie do aktywnego uczestnictwa w życiu szkoły, • rozwijanie samodzielności, kreatywności, w zakresie organizowanych imprez, • wyrabianie szacunku dla tradycji szkolnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • bierzemy udział w uroczystościach szkolnych: rozpoczęcie i zakończenie roku szkolnego, Dzień Turysty, Święto Szkoły, • kalendarium różnych dat - sporządzamy linię czasu z oznaczeniem ważnych dat w ciągu roku szkolnego. 	wychowawca, uczniowie, rodzice, dyrekcja, Rada Rodziców, Rada Szkoły.
4. Poznajemy nasze miasto.	<ul style="list-style-type: none"> • poznanie atrakcyjności własnej miejscowości i jej okolic pod względem turystycznym, • wdrażanie do dbałości o czystość i estetykę swojego miasta, • identyfikowanie się w działaniu ze społecznością lokalną. 	<ul style="list-style-type: none"> • poznajemy interesujące i ważne miejsca naszego miasta: wycieczki, spotkanie z burmistrzem miasta, wykonanie gazetki ściennej, • dbamy o czystość naszej miejscowości; udział w akcji "Sprzątanie Świata", • wystawa prac plastycznych "Moje podwórko". 	wychowawca, uczniowie, rodzice, władze miasta.

5. Podtrzymujemy tradycje rodzinne i regionalne.	<ul style="list-style-type: none"> • poznanie tradycji regionalnych i rodzinnych, • wdrażanie do ich podtrzymywania, • rozwijanie postaw patriotycznych związanych z tożsamością kultury regionalnej. 	<ul style="list-style-type: none"> • bierzemy udział w podtrzymywaniu tradycji rodzinnych i regionalnych: przygotowujemy ozdoby choinkowe, malujemy pisanki, układamy życzenia okolicznościowe; • "Święto Wiosny" - topienie Marzanny, • kolędowanie, • Śmigus-dyngus", • noc świętojańska 	wychowawca, uczniowie, rodzice,
6. Poznajemy piękno Naszej Ojczyzny	<ul style="list-style-type: none"> • poznanie własnej ojczyzny, • uświadomienie uczniom, że ojczyzna stanowi wielką wartość i że każdy ma wobec niej obowiązki, • wyrabianie wrażliwości na piękno naszej ojczyzny, • kształtowanie uczuć patriotycznych oraz szacunku dla ojczyzny i jej symboli narodowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • poznajemy piękno naszego kraju - wykonujemy albumy "Krajobrazy Polski" (metoda projektu), • Warszawa - nasza stolica - wycieczka. 	Wychowawca, uczniowie, rodzice.

Efekty działań wychowawczych:

Dziecko:

- uświadamia sobie, że klasę tworzą różne osoby, które wnoszą do niej własne wartości;
- zna charakterystyczne cechy swojej rodziny;
- rozumie znaczenie podtrzymywania tradycji szkolnych, rodzinnych i regionalnych;
- zna zabytki swojej miejscowości;
- odczuwa dumę z piękna swojego kraju.

Plan działań wychowawczych dla klasy IV

Cel wychowania: uczeń podejmuje nowe wyzwania w II etapie edukacji.

Cele operacyjne	Zadania	Sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne
1. Postrzegamy siebie i rozumiemy swoje uczucia	<ul style="list-style-type: none"> • uświadomienie sobie swoich mocnych stron, • kształtowanie umiejętności radzenia sobie w życiu, osiągania sukcesów, • wyrażanie własnych uczuć, • wyrażanie postaw asertywnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • ankieta pt. "To właśnie ja", • scenki dramatyczne, tekst literacki, • ekspresja i ankieta, • symulacja sytuacji różnych 	wychowawcy klas pedagog szkolny
2. Umiejętność funkcjonowania w zespole klasowym	<ul style="list-style-type: none"> • tworzenie pozytywnego klimatu emocjonalnego w grupie, • uświadomienie zagrożeń płynących z braku tolerancji, • dostrzeganie różnic między ludźmi, • komunikowanie się z rówieśnikami, • ustalenie zasad pracy w grupie. 	<ul style="list-style-type: none"> • scenki dramatyczne, • filmy "Willow" - dyskusja 	wychowawcy klas pedagog szkolny
3. Rozwiązujemy problemy	<ul style="list-style-type: none"> • uświadomienie konsekwencji przy podejmowaniu ryzykownych decyzji • uświadomienie uczniom potrzeby sprawdzania konsekwencji swoich wyborów i możliwości późniejszej zmiany decyzji • kształtowanie umiejętności zachowania się w sytuacjach trudnych, 	<ul style="list-style-type: none"> • ankieta, • rozmowy profilaktyczne z rodzicami, • scenki dramatyczne, 	

4. Dbamy o zdrowie	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznawanie swoich potrzeb, przyzwyczajęń i ich wpływ na zdrowie, • uświadomienie dzieciom wartości zdrowego trybu życia, (substancje szkodliwe dla organizmu), • samodoskonalenie się w zakresie sprawności fizycznej, • wdrażanie do aktywnego spędzania wolnego czasu, • praca nad budowaniem odpowiedzialności za własne zdrowie 	<ul style="list-style-type: none"> • scenki dramatyczne • spotkanie z pielęgniarką szkolną, • konkurs plastyczny "Zdrowie i przyjemne życie", • zawody sportowe, • zachęcanie do zapoznania się z odpowiednią literaturą. 	wychowawcy klas, pedagog szkolny,
5. Rozwijamy się intelektualnie	<ul style="list-style-type: none"> • rozwijanie nawyku samokształcenia i stałego doskonalenia, • rozszerzanie swoich zainteresowań i poznawanie uzdolnień, • korzystanie z różnych źródeł, • kształtowanie umiejętności selekcji, syntezy i analizy, • rozwijanie zamiłowań czytelniczych, • rozwijanie dociekliwości poznawczej, • kształtowanie umiejętności uczenia się, • zachęcanie do udziału w konkursach. 	<ul style="list-style-type: none"> • konkurs czytelniczy, 	wszyscy n-le, wychowawcy, pedagog szkolny,
6. Tradycje narodowe i rodzinne	<ul style="list-style-type: none"> • kultywowanie tradycji narodowych i rodzinnych, • poznanie specyfiki swojego regionu, • lokalne i regionalne święta i obyczaje, • zapoznanie z najważniejszymi wydarzeniami oraz postaciami regionu i Polski, • rozwijanie szacunku dla symboli narodowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • wycieczki do miejsc pamięci narodowych • spotkania z ciekawymi ludźmi, • konkurs plastyczny "Najpiękniejsze zabytki naszego kraju" • apele i akademie z okazji świąt państwowych, 	wychowawcy klas, n-le zgodnie z planem pracy szkoły,

7. Zieloną ścieżką	<ul style="list-style-type: none"> • dom jako nasze najbliższe środowisko, • w świecie roślin i zwierząt, • środowisko a zdrowie człowieka, • nie dajmy się zasypać śmieciom. 	<ul style="list-style-type: none"> • hodowle roślinne i zwierzęce - opieka nad roślinami i zwierzętami, • zajęcia w plenerze, • zajęcia terenowe na miejskim wysypisku śmieci 	wychowawcy klas, nauczyciele przyrody.
--------------------	---	--	---

Efekty działań wychowawczych:

Uczeń:

- potrafi mówić o swoich sukcesach i dzielić się swoimi przeżyciami z kolegami i koleżankami,
- rozmawia o swoich uczuciach i reakcjach emocjonalnych,
- ma poczucie przynależności do zespołu klasowego i funkcjonowania w nim,
- potrafi współdziałać i współpracować z rówieśnikami,
- docenia wzajemną pomoc,
- zastanawia się nad sposobami rozwiązywania różnych problemów,
- uświadamia sobie jakie kryteria są dla niego ważne przy podejmowaniu decyzji,
- uczy się odmawiania,
- uświadamia sobie znaczenie równowagi psychicznej i fizycznej,
- potrafi umiejętnie i aktywnie wykorzystywać czas wolny,
- rozwija się intelektualnie,
- potrafi wykorzystać różne źródła wiedzy,
- kultywuje tradycje narodowe i rodzinne,
- dba o najbliższe środowisko.

Plan działań wychowawczych dla klasy V

Cel wychowania: Uczeń wie, jak komunikować się z rówieśnikami i dorosłymi.

Cele operacyjne	Zadania	Sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne
1. Poznajemy siebie z własnego doświadczenia i opinii innych.	<ul style="list-style-type: none"> • uświadomienie uczniom, że każdy z nich jest odrębną jedyną w swoim rodzaju osobą, • rozwijanie umiejętności dostrzegania swoich mocnych stron, • uświadomienie dzieciom skutków jakie niesie obniżanie czyjejs wartości, • sporządzanie map mentalnych JA z zaznaczeniem swoich mocnych stron charakteru i działania oraz tych, nad którymi należy pracować "Jaki/ jaka jestem", • dostrzeganie świata własnych potrzeb i zasób swoich możliwości. 	<ul style="list-style-type: none"> • kwestionariusze do samooceny ucznia, • zabawa interakcyjna, • ankieta "moje mocna strony", • pogadanka. • piszemy księgę marzeń i celów indywidualnych, klasy, szkoły, 	pedagog szkolny, wychowawcy klas, katecheci,
2. Potrafimy jasno i precyzyjnie komunikować się z innymi.	<ul style="list-style-type: none"> • wdrażanie do aktywnego słuchania, • poznawanie zasad sprzyjających jasności wypowiedzi, • kształtowanie umiejętności egzekwowania swoich praw, • kształtowanie umiejętności wyrażania swojego zdania, próśb, sądów, oczekiwań. 	<ul style="list-style-type: none"> • spotkanie e kręgu - poznajemy techniki ułatwiające aktywne słuchanie (zasady jasności wypowiedzi) • testy i sprawdziany rozumienia tekstów mówionych, • przypomnienie praw ze zwróceniem uwagi również na obowiązki, • sytuacje sytuacji domowych, szkolnych, • spotkanie z psychologiem, • psychotest, ankieta. 	wychowawcy klas wszyscy nauczyciele pedagog szkolny

<p>3. Uczymy się mówić co czujemy i rozumieć uczucia innych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • używanie komunikatu "ja" w sytuacjach trudnych, • poznawanie i odczytywanie mowy ciała, • uświadamianie sobie przyczyny ukrywania uczuć i skutków, jakie może to powodować, • szukanie sposobów radzenia sobie ze swoimi lękami i niepokojem. 	<ul style="list-style-type: none"> • ankieta typu niedokończonych zdań, • ćwiczenia typu "co mówi ta twarz", "co czuł, co myślał", • scenki, • worek z problemami. 	<p>wychowawcy klas pedagog szkolny</p>
<p>4. Potrafimy organizować pracę własną i zespołową.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • tworzenie klimatu emocjonalnego w grupie, • wyrabianie w uczniach nawyku ekonomicznego gospodarowania czasem, • umożliwienie uczniom wejścia w różne role - koordynatora, inicjatora, wykonawcy, • uczenie zdrowej rywalizacji, pożytecznego i kulturalnego spędzania czasu. 	<ul style="list-style-type: none"> • scenki dramatyczne, • Lista Pomysłów, • wycieczki, • wspólne wyjścia do kina, na wystawę, • organizowanie imprez otwartych, • szkolna giełda pomysłów. 	
<p>5. Wdrażanie do samodzielnej pracy umysłowej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • organizowanie różnorodnych zajęć (gier, zabaw, podczas których wiadomości szkolne będą utrwalane i wiązane z życiem, • zorganizowanie pomocy koleżeńskiej przy odrabianiu lekcji, • rozwijanie swoich talentów, możliwości, zainteresowań, • rozwijanie umiejętności twórczego myślenia. 	<ul style="list-style-type: none"> • organizacja różnych konkursów - zgodnie z planem pracy szkoły, • zachęcanie dobrych uczniów do pomocy słabszym, • uczestnictwo w kołach zainteresowań szkolnych i pozaszkolnych, 	<p>wychowawcy klas, organizatorzy konkursów, opiekunowie kół zainteresowań.</p>

6. Uczymy się kultury ekologicznej.	<ul style="list-style-type: none"> • zapobieganie degradacji środowiska naturalnego, • wprowadzanie podstawowych zasad zachowania się względem środowiska, • kształtowanie postawy szacunku dla środowiska naturalnego i troski o Ziemię, • uświadamianie całej społeczności szkolnej potrzeby troski o ochronę środowiska naturalnego, • pobudzanie do refleksji na temat życia naszej planety Ziemi. 	<ul style="list-style-type: none"> • akcja "Sprzątanie Świata", • uczestnictwo w terenowych, dydaktycznych ścieżkach ekologicznych, • konkurs piosenki ekologicznej, • przyroda w poezji i piosence - inscenizacja, 	wychowawcy klas, wszyscy nauczyciele, organizatorzy konkursów,
-------------------------------------	---	---	--

Efekty działań wychowawczych:

Uczeń:

- jest świadomy własnej tożsamości,
- dostrzega soje mocne strony,
- dostrzega świat własnych potrzeb i zasób swoich możliwości oraz potrzeby innych ludzi,
- jest komunikatywny w stosunku do kolegów i dorosłych,
- ma swoje zdanie,
- potrafi egzekwować swoje prawa,
- jest świadomy własnych uczuć i innych,
- potrafi twórczo myśleć,
- potrafi organizować pracę własną i zespołową,
- jest wrażliwy na degradacje środowiska naturalnego, podejmuje próby walki o ochronę środowiska naturalnego

Plan działań wychowawczych dla klasy VI

Cel wychowania: Uczeń zna swoje mocne i słabe strony, potrafi nad nim pracować.

Cele operacyjne	Zadania	Sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne
-----------------	---------	--------------------	----------------------

<p>1. Rozwijamy emocjonalny i intelektualny ucznia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozwijanie umiejętności akceptacji siebie, • jakim człowiekiem chcę być, • uczucia i reakcje organizmu, • rozwijanie umiejętności twórczego myślenia, • pomoc w odkrywaniu własnych możliwości, predyspozycji, talentów i ich twórczym wykorzystaniu, • kształtowanie umiejętności przygotowywania się do egzaminu i podjęcia nauki w gimnazjum, • rozwijanie umiejętności samooceny, • kształtowanie umiejętności planowania działań i przewidywania ich efektów, • doskonalenie umiejętności korzystania z różnych źródeł wiedzy. 	<ul style="list-style-type: none"> • ankieta, rozmowy, • zajęcia w grupie, • plakaty, • galerie i wystawy prac, • publikacje prac literackich uczniów na łamach gazetek szkolnych i środowiskowych, • zajęcia pozalekcyjne, • sprawdziany realizowane w sposób testowy, • przeprowadzenie próbnego egzaminu. 	<p>wychowawcy klas, opiekunowie kół zainteresowań, wszyscy nauczyciele.</p>
<p>2. Umiejętność funkcjonowania w grupie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uświadomienie uczniom wpływu grup, do których należą, na ich postawy i zachowania, • uświadamianie zagrożeń płynących z braku tolerancji, • kształtowanie umiejętności odmawiania; uświadomienie sytuacji niebezpiecznych, • pomaganie innym - poszukiwanie sposobów pomagania rówieśnikom w trudnych sytuacjach. 	<ul style="list-style-type: none"> • ankiet, • filmy, • "scenki odmawiania" • pogadanki, • udział w akcjach charytatywnych. 	<p>wychowawcy klas, pedagog szkolny, wszyscy nauczyciele.</p>

<p>3. Rozwiązywanie trudnych sytuacji.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • moje lęki i niepokoje, • asertywność jako postawa dzięki której możemy zachować swoją tożsamość i poczucie własnej wartości, • uczenie poprawnych zachowań z zachowaniem norm obowiązujących w społeczeństwie, • poznanie sposobu radzenia sobie z przykrymi emocjami, • opanowywanie emocji - konflikty są częścią naszego życia, • uświadomienie uczniom znaczenia zrozumienia i uwzględniania potrzeb drugiej strony w sytuacjach konfliktowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • ankiety, • scenki rodzajowe, • spotkania z pedagogiem, • praca w grupach, • dyskusja, • filmy wideo, 	<p>wychowawcy klas, pedagog szkolny, rodzice,</p>
<p>4. Zagrożenie dla zdrowia wynikające z sięgania po używki.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uświadomienie uczniom i rodzicom o istniejących zagrożeniach: narkotyki, alkohol, nikotyna, toksykomania, • uświadomienie zagrożeń dla zdrowia wynikających ze spożywania używek. 	<ul style="list-style-type: none"> • spotkania z przedstawicielami prewencji, • spotkanie z lekarzem, • filmy tematyczne, • współpraca z Radą Programową "Bezpieczne Miasto", • pogadanki, prelekcje. 	<p>wychowawcy klas, pedagog szkolny,</p>
<p>5. Edukacja kulturalna, dziedzictwo kulturowe w regionie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • atrakcyjność mojej miejscowości i jej okolic pod względem turystycznym, • poznanie obiektów objętych ochroną przyrodniczą, historyczną i krajobrazową, • rozwijanie postaw patriotycznych związanych z tożsamością kultury regionalnej, • tworzenie obrazu swojego regionu. 	<ul style="list-style-type: none"> • analiza albumów i folderów, • wycieczki i zajęcia terenowe, • organizowanie spotkań z ludźmi zasłużonymi dla miasta i środowiska, • organizacja wystawy "Moje Miasto". 	<p>wychowawcy klas, nauczyciele przyrody, nauczyciel techniki.</p>

Efekty działań wychowawczych:

Uczeń:

- akceptuje samego siebie,
- zna siebie, swoje możliwości, predyspozycje, talenty, wie jakim człowiekiem chce być,
- potrafi efektywnie planować swoje działania,
- wie, jaki wpływ mają inni na jego zachowania i postawy,
- jest świadomy zagrożeń płynących z braku tolerancji,
- potrafi radzić sobie w sytuacjach trudnych,
- potrafi radzić sobie z własnymi emocjami i konfliktami,
- prowadzi zdrowy tryb życia,
- jest silnie związany ze swoim regionem, zna jego walory.

VI. Powinności wychowawców klasowych

Zadaniem wychowawcy jest sprawowanie opieki wychowawczej nad uczniami, a w szczególności :

- tworzenie warunków wspomagających rozwój ucznia, proces jego uczenia się oraz przygotowania do życia w rodzinie i w społeczeństwie
- inspirowanie i wspomaganie działań zespołowych uczniów
- podejmowanie działań umożliwiających rozwiązywanie konfliktów w zespole uczniów oraz pomiędzy uczniami a innymi członkami społeczności szkolnej

Wychowawca w celu realizacji powyższych zadań;

- otacza indywidualną opieką każdego wychowanka
- planuje i organizuje wspólnie z uczniami i ich rodzicami różne formy życia zespołowego, ustala formy zajęć tematycznych na godziny do dyspozycji wychowawcy
- współdziała z nauczycielami uczącymi w jego klasie, koordynuje działania wychowawcze wobec ogółu uczniów
- utrzymuje kontakt z rodzicami uczniów w celu poznania i ustalenia potrzeb opiekuńczo – wychowawczych ich dzieci, włącza ich w sprawy życia klasy i szkoły
- współpracuje z pedagogiem szkolnym, Poradnią psychologiczno – Pedagogiczną, służbą zdrowia itd.

Nauczyciel wychowawca organizuje zebrania z rodzicami co najmniej cztery razy w ciągu roku szkolnego.

VII. Zasady współpracy wychowawczej szkoły z rodzicami

1. Rodzice i szkoła są instytucjami spełniającymi funkcje wychowawcze, przy czym szkoła pełni rolę wspomagającą wobec rodziców.
2. Do realizacji celów wychowawczych musi zaistnieć współpraca i spójność postępowania.
3. Rodzice są potrzebni szkole z następujących względów:
  - a. wspólnym celem jest dobro dziecka,
  - b. szkoła dopełnia działania domu,
  - c. profilaktyka musi także obejmować działania rodziny,
  - d. szkoła może pomóc rodzicom w kłopotach wychowawczych,
  - e. rodzice mogą pomóc szkole w działaniach organizacyjnych,
  - f. opinie rodziców o szkole i ich oczekiwania to ważne informacje o planowaniu pracy i poprawie jej jakości,
  - g. rodzice mają prawo do rzetelnej informacji o dziecku,
  - h. można korzystać z wiedzy i umiejętności rodziców - fachowców,
  - i. rodzice płacą podatki i są głównymi klientami szkoły.
4. Rodzice reprezentowani są w szkole przez następujące organy:
  - a. Radę Rodziców
5. Współpraca z rodzicami rozpoczyna się z chwilą przyjęcia dziecka do szkoły i może mieć formę poniżej wymienionych działań:
  - a. udział rodziców w opracowywaniu rocznego planu wychowawczego szkoły i jego opiniowaniu,
  - b. opiniowanie przez rodziców budżetu szkoły,
  - c. spotkania organizacyjne na początku roku szkolnego (informacje o organizacji roku szkolnego i planach szkoły),
  - d. spotkania klasowe (informacje o uczniach - 3 razy w roku),
  - e. wspólne działania w sprawach remontowych, budowlanych (praca na rzecz szkoły),
  - f. rozpoznawanie oczekiwań rodziców (ankieta),
  - g. prowadzenie pedagogizacji rodziców z uwzględnieniem ich oczekiwań,
  - h. wykorzystywanie rodziców - ekspertów (fachowców),
  - i. przekazywanie informacji o dziecku,
  - j. indywidualne spotkania z rodzicami,
  - k. spotkania z rodzicami przed wizytacją,
  - l. pomoc trójek klasowych przy organizowaniu imprez środowiskowych i szkolnych zawartych w kalendarzu imprez,

- m. zapraszanie rodziców na imprezy szkolne,
- n. listy pochwalne i gratulacyjne do rodziców,
- o. prowadzenie lekcji otwartych,
- p. udział przedstawicieli rodziców w konkursie na dyrektora szkoły,
- q. podstawowe informacje dla rodziców na korytarzu szkolnym dotyczące: organizacji roku szkolnego, planu lekcji, działalności kółek i organizacji szkolnych, organizowanych imprez szkolnych i pozaszkolnych, terminach wywiadówek, lekcji otwartych,
- r. pomoc socjalna rodzicom,
- s. słuzenie literaturą pedagogiczno - psychologiczną,
- t. przekazywanie informacji pisemnych (kart ocen), wpisy bieżące w zeszytcie,
- u. pomoc rodziców w organizacji wyjazdów, wycieczek dzieci.

6. Zasady współpracy:

- a) rzetelność, konkretność i regularność informacji dostarczanych rodzicom, dotyczących dobrych i złych wyników w nauce i zachowaniu a udzielanych podczas wywiadówek, rozmów indywidualnych na życzenie rodzica lub nauczyciela, na karcie ocen, w zeszytcie uwag,
- b) partnerstwo we współdziałaniu: wspólne szukanie przyczyn i dróg wyjścia z problemów dydaktycznych i wychowawczych mające na celu dobro dziecka poprzez: rozpoznawanie sytuacji rodzinnej dziecka (wywiad środowiskowy), rozmowy z rodzicami i opiekunami, udzielanie informacji o instytucjach wspomagających szkołę i rodziców w działalności profilaktycznej, konsultacyjnej i leczniczej (Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, specjalistyczne placówki zdrowotne, Poradnia Uzależnień).
- c) otwartość szkoły na środowisko lokalne wyrażające się w:
  - przybliżaniu pracy szkoły, jej osiągnięć poprzez lekcje otwarte, imprezy
  - środowiskowe, zapraszanie na uroczystości, prezentacja prac dzieci podczas zebra z rodzicami,
- d) współpracy z samorządem lokalnym.

7. poufność i dyskrecja w przekazywaniu informacji dotyczących dziecka i jego rodziny, wyrażająca się w:

- a. tajności obrad Rady Pedagogicznej,
- b. tajność korespondencji,
- c. właściwym klimacie i miejscu rozmów z rodzicami,

8. wzajemny szacunek i tolerancja:

- a. docenianie starań i pracy szkoły oraz rodziców,
- b. uznanie prawa do błędów (szkoły i rodziców),
- c. słuchanie i reagowanie na słuszne opinie i postulaty rodziców,
- d. kultura słowa i bycia we wzajemnych kontaktach,
- e. wywiązywanie się z umów.

VIII. Zasady współpracy wychowawczej z samorządem terytorialnym

- pozyskiwanie środków na działalność statutową szkoły
- zapraszanie członków Rady Miejskiej na uroczystości szkolne
- udział przedstawicieli szkoły w imprezach i uroczystościach organizowanych przez władze miejskie
- udział przedstawiciela samorządu w komisji rozstrzygającej spory pomiędzy organami szkoły

IX. Cele wychowawcze szkolnego samorządu uczniowskiego.

Celem samorządu jest:

- uczestnictwo uczniów w samodzielnym rozwiązywaniu własnych problemów oraz partnerstwo w stosunkach z nauczycielami w realizacji celów wychowawczych szkoły.
- rozwijanie demokratycznych form współżycia, współdziałania uczniów i wzajemnego wspierania się, przyjmowania współodpowiedzialności za jednostki i grupę
- kształtowanie umiejętności zespołowego działania stwarzania warunków do aktywności społecznej, samokontroli, samoobrony i samodyscypliny uczniów.

Do zadań samorządu należy:

- pobudzanie społeczności uczniowskiej do jak najlepszego spełniania obowiązków szkolnych.
- współdziałanie z władzami szkoły w zapewnieniu uczniom należytych warunków do nauki i udzielaniu niezbędnej pomocy młodzieży znajdującej się w trudnej sytuacji materialnej
- współdziałaniu w rozwijaniu, w czasie wolnym od zajęć lekcyjnych, zainteresowań naukowych, kulturalnych, sportowych, turystyczno- krajoznawczych, organizowanie wypoczynku i rozrywki
- dbanie o sprzęt i urządzenia szkolne, organizowanie grup uczniowskich do wykonywania niezbędnych prac na rzecz klasy i szkoły

- organizowanie pomocy koleżeńskiej uczniom napotykaającym trudności w szkole , w środowisku rówieśniczym i rodzinnym
- dbanie o dobre imię i honor szkoły , kultywowanie i wzbogacanie jej tradycji.
- wydawanie gazetek szkolnych w celu informowania uczniów o swojej działalności
- zgłaszanie uczniów do wyróżnień i nagród a także kar
- dysponowanie w porozumieniu z opiekunem funduszami będącymi w posiadaniu samorządu oraz środkami wspólnie wypracowanymi przez młodzież
- rady samorządów współpracują z wychowawcami klas i władzami szkoły, uzgadniają z nimi ważniejsze przedsięwzięcia
- rady samorządów informują ogół uczniów o swej działalności i składają im sprawozdania
- zebrania i narady odbywają się w czasie wolnym od zajęć lekcyjnych, a za zgodą wychowawców klas mogą odbywać się podczas godzin wychowawczych
- samorząd szkolny zobowiązany jest do wysłuchania i wykorzystywania opinii uczniowskich
- rada samorządu jest pomostem między gronem pedagogicznym a ucznia

X. Zwyczaje i obyczaje szkolne

Szkoła Podstawowa w Chełmży posiada własny ceremoniał szkolny. Związany jest z funkcjonowaniem szkoły w określonych uroczystościach i imprezach:

1. Uroczystość rozpoczęcia roku szkolnego / dla klas I , II i III, IV – VI /.	Dzień rozpoczęcia roku szkolnego
2. Sprzątanie świata.	IX , X
3. Uroczystość pasowania na uczniów dzieci klas pierwszych.	IX, X
4. Uroczysta akademia z okazji Dnia Edukacji Narodowej.	14. X
5. Uroczysty apel z okazji Narodowego Święta Niepodległości.	11.XI
6. Wieczorek „Andrzejkowy” – dyskoteka.	30.XI
7. Mikołaj w szkole.	XII
7. Jasełka bożonarodzeniowe – program artystyczny.	XII
8. Spotkania noworoczne z rodzicami.	I
9. Bal karnawałowy.	I, II
10. Dzień babci i dziadka – program artystyczny.	I
11. Białe wakacje – org. Wypoczynku zimowego.	Ferie zimowe

12. Walentynki.	II
12. Powitanie wiosny – barwny pochód, festyn sportowy.	III
13. Uroczysty apel z ok. Święta Pracy i Konstytucji 3 Maja.	1, 3 V
14. Dni książki – targi, kiermasze, prezentacje.	V
15. Dzień Matki – program artystyczny.	26.V
16. Festyn sportowy z ok. Dnia Dziecka.	1.VI
17. Uroczystość zakończenia roku szkolnego dla klas I – V, pożegnanie absolwentów kl. VI	VI

Wyżej wymienione uroczystości i imprezy odbywają się według scenariusza przedstawionego przez osobę odpowiedzialną w danym roku szkolnym za jej przeprowadzenie i zatwierdzonego przez dyrektora szkoły.

XI. Harmonogram działań doraźnych i okolicznościowych

<i>Działania doraźne i okolicznościowe</i>	<i>Termin</i>
1. Udział w prezentacjach Filharmonii Warszawskiej.	IX – VI
2. Zbiorowe wyjścia lub wyjazdy do kina i teatru.	IX – VI
3. Wycieczki krajoznawcze / od najbliższej okolicy po dalsze regionu kraju/.	IX - VI
4. Konkurs matematyczny „KANGUR”.	II
5. Konkurs polonistyczny „Alfik”.	II
5. Konkursy ortograficzne, czytelnicze, przedmiotowe.	IX – VI
6. Współzawodnictwo międzyklasowe.	IX – VI
7. Międzyszkolne zawody sportowe.	II - VI
8. Prezentacje dorobku własnego uczniów będącego wynikiem ich zainteresowań.	IX – VI
9. Spotkania z ciekawymi ludźmi.	IX – VI
10. Turnieje wiedzy i sportowe między reprezentacjami uczniów.	IX – VI
11. Lekcje pokazowe dla rodziców.	IX - VI

12. Akcja „II śniadanie dla wszystkich”	XI – III
13. Współpraca z Przedszkolem przy Cukrowni.	V - VI

XII. Program przeciwdziałania agresji i przestępczości.

1. Wszyscy pracownicy szkoły, rodzice i uczniowie mają obowiązek zgłaszać dyrektorowi szkoły, kierownikom zespołów problemowo - zadaniowych, wykrywane w środowisku lokalnym negatywne z wychowawczego punktu widzenia czynniki działające na wychowanków, lub mogące taki wpływ wywrzeć.
2. Rodzice i nauczyciele powinni zadbać o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów, proponować im pozytywne formy wypoczynku dostępne w szkole i w mieście.
3. Rodzice, wychowawcy i pedagog szkolny mają obowiązek reagowania na przejawy u dzieci niedostosowania społecznego (rozmowa wychowawcy i pedagoga szkolnego z rodzicami w celu ustalenia wspólnych rozwiązań).
4. Dyrektor szkoły, wychowawcy oraz pedagog szkolny czuwają nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego (m. in. rozmowy nauczycieli z uczniami i rodzicami - zawiadamianie o sposobach karalności przy nie spełnianiu obowiązku szkolnego, zawiadamianie Wydziału Prewencji Policji o nagminnym wagarowaniu uczniów).
5. Wychowawcy i pedagog szkolny powinni prowadzić w różnych formach szkolenia rodziców, pogłębiać ich wiedzę o niedostosowaniu społecznym i uzależnieniach poprzez organizowanie spotkań z przedstawicielami prokuratury, policji, poradni, wyświetlanie tematycznych filmów.
6. Dyrektor szkoły ma obowiązek organizowania spotkań szkoleniowych dla nauczycieli, umożliwiać udział w kursach pedagogicznych na temat przeciwdziałania agresji i przestępczości.
7. Dyrektor szkoły ma obowiązek przekazywania wychowawcom wykazów uczniów objętych opieką kuratora sądu rodzinnego.
8. Nauczyciele mają obowiązek współpracy z kuratorami sądowymi czuwającymi nad programem resocjalizacji uczniów trudnych (w przypadkach zgłoszenia przez kuratora takiej potrzeby).
9. Wychowawcy powinni przeprowadzać w klasach badania socjometryczne i bazować w pracy wychowawczej na wynikach tych badań (przykładowe badania dostępne u pedagoga szkolnego).
10. Wszyscy nauczyciele, którzy ukończyli odpowiednie formy doskonalenia zawodowego (kursy, studia podyplomowe) mają obowiązek stosować poznane metody, formy pracy i techniki w pracy

z uczniami w celu przeciwdziałania agresji i przestępczości uczniów.

11. Wychowawcy dążą w swojej pracy do integracji zespołu klasowego, angażują w życie klasy wszystkich uczniów, również nieakceptowanych.
12. Dyrektor szkoły, pedagog szkolny oraz wychowawcy zabiegają o różne formy pomocy materialnej dla uczniów.
13. Dyrektor szkoły, pedagog szkolny i wychowawcy mają obowiązek niesienia wszechstronnej pomocy dzieciom, które padły ofiarą przestępczości.
14. Wszyscy pracownicy szkoły i uczniowie mają obowiązek ścisłej współpracy z policją i z sądem dla nieletnich (w razie zaistniałej potrzeby).
15. Dyrektor szkoły, pedagog szkolny i Samorząd Uczniowski przeprowadzają w szkole ankiety i wywiady dotyczące przejawów przestępczości w celu uzyskania informacji o skali problemu.
16. Wszyscy pracownicy szkoły w sposób zdecydowany reagują na obecność w szkole osób obcych, które swoim podejrzanym zachowaniem stwarzają zagrożenie dla uczniów.
17. Dyrektor szkoły, wychowawcy i pedagog szkolny współpracują z różnymi instytucjami w celu organizowania różnych form spędzania czasu przez dzieci szczególnie z rodzin patologicznych (ferie zimowe i wakacje).
18. Rodzice, wychowawcy i pedagog szkolny poprzez prowadzone działania wychowawcze kształtują u uczniów i ich rodziców świadomość prawną w zakresie ponoszenia konsekwencji wynikających z popełnionych czynów karalnych.